

บทที่ 6

เอกสารสมัยราชวงศ์หยวน (เกี่ยวกับล้านนา)

หยวนสี่ (พงศาวดารราชวงศ์หยวนฉบับหอหลวง)

(1)

วันอู่ เตือน 8 ปีที่ 29 แห่งรัชศกจื้อหยวน ทรงมีพระบรมราชโองการรับสั่งให้บูตุน (不敦) และหมางอู๋ ทูหลู่หมือชื่อ (忙兀秃魯迷失) ยกกองทัพไปตีประเทศปาไปสีฟู่

(2)

วันกิ่งหยิน เดือน 12 ปีที่ 29 แห่งรัชศกจื้อหยวน ขุนนางสำนักพระราชเลขาธิการ (中书省)^① กราบทูลว่า “.....ชาวจินฉือ (พินทอง, 金齿) ช่วยเหลือกองทัพของหมางอู๋ทูหลู่หมือชื่อ (忙兀秃魯迷失) เป็นอย่างดี โดยมอบเสบียงอาหารให้แก่กองทัพ (ทรงโปรดเกล้าฯ) ตั้งเป็นจังหวัดมู่หลาย (木来府)

(3)

วันอู่ชวี เดือน 12 ปีที่ 2 แห่งรัชศกหยวนเจิน ทรงมีพระบรมราชโองการให้ตั้งสำนักปกครองฝ่ายทหาร และพลเรือนเซอหลี่ (御里军民总管府) กรมการมณฑลยูนนาน (云南行省) กราบทูลว่า “ดินแดนของเซอหลี่ใหญ่กับปาไปสีฟู่ติดต่อกันไปมาเหมือนพินปลา บัดนี้ หูเนี่ยน (胡念) แห่งเซอหลี่ใหญ่ยอมสวามิภักดิ์แล้ว เซอหลี่ย้อนกลับเข้ายึดครองพื้นที่อันเป็นชัยภูมิ เกิดการปล้นสะดมและฆ่าฟันอยู่เสมอ หูเนี่ยนได้ให้ทูหลุน (胡伦) ผู้เป็นน้องชายมาทูลขอให้ทรงแยกสำนักปกครอง (司) ออกมาใหม่อีกแห่งหนึ่ง คัดเลือกผู้ที่รอบรู้เรื่องของพวกเขาหนานอี่ (อนารยชน) มาเป็นผู้ปกครอง เกลี้ยกล่อมให้ยอมสวามิภักดิ์ เพื่อเป็นการขยายอาณาเขต” ทรงมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งข้าราชการทหารและพลเรือนที่เหมือนกัน (蒙样刚) และเขตอื่น ๆ

^① จงซูเล็ง (中书省) หรือ สำนักพระราชเลขาธิการ (Central Secretariat) เป็น 1 ใน 3 หน่วยงานราชการส่วนกลางระดับสูงสุดของราชสำนักจีนสมัยโบราณร่วมกับเหมินเซี่ยเล็ง (门下省) หรือ สำนักเสนาบดี (Chancellery) และช่างซูเล็ง (尚书省) หรือ สำนักกิจการแห่งรัฐ (Department of State Affairs) ช่วงสมัยการปกครองของราชวงศ์ต่างๆ อำนาจหน้าที่ของแต่ละสำนักเปลี่ยนแปลงไปตามพระราชประสงค์ของจักรพรรดิ สมัยราชวงศ์หยวน จงซูเล็ง หรือ สำนักพระราชเลขาธิการ เป็นหน่วยงานสูงสุด หัวหน้าหน่วยงานดังกล่าวทำหน้าที่เป็นสมุหนายก หัวหน้าขุนนางทั้งปวงในราชสำนัก ขณะที่เหมินเซี่ยเล็งและช่างซูเล็งถูกยกเลิกไปในสมัยราชวงศ์หยวน (李孔怀, 中国古代行政制度史, 上海: 复旦大学出版社, 2007; Charles O. Hucker, A Dictionary of Official Titles in Imperial China, Stanford University Press, 1985, p.329)

(4)

วันเจ็ยจื่อ เดือน 9 ปีที่ 1 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ปาไปสี่ฟู่ก่อกบฏ บุกเข้าตีเซอหลี่ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เหย่เซียน
ปู้ฮัว (也先不花) ยกทัพเข้าปราบปราม

(5)

วันกู่ยี่จี้ เดือน 12 ปีที่ 4 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้หลิวเจิน (刘深) เหนอล่าได้ (合刺带)
และเจ็งไยว่ (郑祐) นำทัพ 2 หมื่นเข้าตีปาไปสี่ฟู่ และมีพระบรมราชโองการรับสั่งถึงมณฑลยูนนานให้จัดทัพม้า 5
ตัวต่อทหาร 10 นาย หากไม่เพียงพอให้ทดแทนด้วยโค

(6)

วันกิงชวี เดือนอ้าย ฤดูใบไม้ผลิ ปีที่ 5 แห่งรัชศกต้าเต๋อ จ่ายเงินเบี้ยหวัดแก่ทหารที่เข้าตีปาไปสี่ฟู่รวม
ทั้งสิ้นเก้าหมื่นสองพันตั้ง (錠) เศษ

(7)

วันจี้เหมา เดือนยี่ ปีที่ 5 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ตั้งให้หลิวเจินและเหนอล่าได้เป็นข้าหลวงใหญ่ฝ่ายขวา (中书
右丞) เจ็งไยว่เป็นรองข้าหลวงใหญ่ (参知政事) ประดับตราราชสีห์ (虎符) ทุกคน ..... วันดิงโฮ จัดตั้งทหาร
2 กองพล (万户府)^① ผู้บัญชาการ 4 คน สำหรับเข้าตีปาไปสี่ฟู่ โดยระดมนักโทษจากมณฑลเสฉวนและยูนนาน
เข้าเป็นทหาร

(8)

วันเหรินอู่ เดือน 4 ปีที่ 5 แห่งรัชศกต้าเต๋อ เคลื่อนกองทัพมณฑลยูนนานเข้าตีปาไปสี่ฟู่

(9)

วันเหรินชวี เดือน 5 ปีที่ 5 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ช่งหลงจี้ (宋隆济) ขุนนางท้องถิ่นมณฑลยูนนานก่อกบฏ
เวลานั้น หลิวเจินนำทัพออกจากจังหวัดซุนหยวน (顺元) มายังมณฑลยูนนาน เยว่ฮูหนาน (月忽南) ข้าหลวง
มณฑลยูนนานเกณฑ์ราษฎรขนส่งเสบียงอาหารให้กองทัพ ช่งหลงจี้สับโอกาสหลอกเกลี้ยกล่อมราษฎรว่า “กองทัพ
หลวงเกณฑ์พวกเจ้ามากลั่นผมและลักหน้าไปเป็นทหาร หากตายในสนามรบ บุตรและภรรยาจะตกเป็นเชลย”

^① ภาษาจีน คือ “ว่านฮู่ฝู่” (万户府) เป็นหน่วยหนึ่งของการจัดกองทัพสมัยราชวงศ์หยวน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ว่านฮู่ฝู่
เขียนฮู่ลั่ว (千户所) ไปฮู่ลั่ว (百户所) และผาอี่ (牌子) การจัดแบ่งดังกล่าวสามารถเทียบเคียงกับการจัดกองทัพสมัย
ปัจจุบัน คือ กองพล กองพัน กองร้อย และหมวด ตามลำดับ

ราษฎรหลงเชื่อพากันเข้าร่วมก่อกบฏ วันปingshin มีพระบรมราชโองการไปยังมณฑลยูนนานให้แจกจ่ายเบี้ยคนละ 60 พวง (索) แก่ผู้อาสาไปตีป่าไปสี่ฟู่ 2,000 คน

(10)

วันกู่ยี่ฉว เดือน 7 ฤดูใบไม้ร่วง ปีที่ 5 แห่งรัชศกต้าเต๋อ มีคำสั่งให้มณฑลยูนนานจัดพลรุมมองโกลเข้าตีป่าไปสี่ฟู่

(11)

วันเจี่ยชวี เดือน 8 ปีที่ 5 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ส่งเสวชวอู๋เอ๋อ (薛超兀而) ยกทัพเข้าตีบรรดาประเทศพินทอง ขณะนั้น กองทัพที่ไปตีพม่ากำลังยกทัพกลับ ถูกพวกพินทองสกัดกั้น ข่าพินทหารล้มตายจำนวนมาก ประจวบกับป่าไปสี่ฟู่และอนารยชนอื่นๆ เอาเหยื่ออย่างไม่ยอมจ่ายภาษีและฆ่าฟันขุนนาง จำต้องยกทัพเข้าปราบปราม

(12)

วันปingshi เดือน 2 ปีที่ 6 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ปลดทิวเจินและขุนนางที่ไปตีป่าไปสี่ฟู่ ยึดตราประจำตำแหน่งและหนังสือเบิกทางคืน

(13)

วันอี้จี้ เดือน 3 ปีที่ 7 แห่งรัชศกต้าเต๋อ จากความพ่ายแพ้ในสงครามกับป่าไปสี่ฟู่ ให้ประหารชีวิตทิวเจิน โบายเหอล่าได้และเจิ้งโย่ว และยุบเลิกสำนักปกครองพม่าแห่งมณฑลยูนนาน (云南征缅分省)

(14)

วันเหรินหยิน เดือนอ้าย ฤดูใบไม้ผลิ ปีที่ 3 แห่งรัชศกจื้อต้า ทรงมีพระบรมราชโองการไปยังป่าไปสี่ฟู่ โดยให้สวีจื่อเอ๋อเว่ย (算尺儿威) ข้าหลวงฝ่ายความมณฑลยูนนาน (云南行省右丞) ไปเกลี้ยกล่อม

(15)

วันกู่ยี่ฉว เดือน 5 ปีที่ 4 แห่งรัชศกจื้อต้า พวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่ เซอหลี่ใหญ่ และเซอหลี่น้อยรุกรานชายแดน มีรับสั่งให้อ๋องแห่งยูนนาน (云南王) และอาฮูไถ (阿忽台) ข้าหลวงฝ่ายความมณฑลยูนนาน ปรีกษาหรือยกทัพเข้าปราบปราม

(16)

วันจินเหม่า เดือน 8 ปีที่ 1 แห่งรัชศกหวงซิง ทรงมีพระบรมราชโองการให้อาฮูไถข้าหลวงฝ่ายความมณฑลยูนนานนำทหารมองโกลเข้าสมทบกับอ๋องแห่งยูนนานไปตีพวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่

(17)

วันอุ๋วี่ เดือน 9 ปีที่ 1 แห่งรัชศกหวงซิ่ง ยุติการตีพวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่ เซอหลี่ใหญ่ และเซอหลี่น้อย และให้มีพระบรมราชโองการไปเกลี้ยกล่อม วันซินไฉ่ว พวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่ เซอหลี่ใหญ่ และเซอหลี่น้อยถวายช้างที่ฝึกแล้วและสิ่งของพื้นเมือง

(18)

วันกู่ยี่เหมา เดือน 10 ฤดูหนาว ปีที่ 2 แห่งรัชศกเหยียนโย่ว พวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่ส่งทูตมาถวายช้างที่ฝึกแล้ว 2 เชือก ทรงพระราชทานสิ่งของตอบแทน

(19)

วันเจี่ยหยิน เดือน 5 ปีที่ 3 แห่งรัชศกไท่ตั้ง จาวหนานทง (招南通) (เจ้า) แห่งพวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่ส่งจาวซานทิง (招三听) บุตรชายมาถวายสิ่งของพื้นเมือง

(20)

วันจี้เว่ย เดือน 7 ฤดูใบไม้ร่วง ปีที่ 3 แห่งรัชศกไท่ตั้ง จาวหนานทง (เจ้า) แห่งพวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่ส่งทูตมาถวายช้างที่ฝึกแล้วและสิ่งของพื้นเมือง

(21)

วันกิงหยิน เดือน 2 ปีที่ 4 แห่งรัชศกไท่ตั้ง จาวหนานทงเจ้าแห่งพวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่มาถวายสิ่งของพื้นเมือง

(22)

วันอู่ฉู่ เดือน 7 ฤดูใบไม้ร่วง ปีที่ 4 แห่งรัชศกไท่ตั้ง ไล่ฉิวหลัว (寨丘罗) ขุนนางท้องถิ่นจังหวัดโหมวเหนียน (谋粘路) เกลี้ยกล่อมให้จาวซานจิน (招三斤) (เจ้า) แห่งพวกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่มาสาวมักก็๋ ซ่านเซี่ย (散怯) ขุนนางท้องถิ่นแห่งหยินซาหลัว (银沙罗) สังหารไล่ฉิวหลัว ทรงมีพระบรมราชโองการให้อ่องแห่งยูนนานส่งคนไปว่ากล่าว

(23)

วันเจี่ยอู่ เดือน 9 อธิกมาส ปีที่ 4 แห่งรัชศกไท่ตั้ง อนารยชนป่าไปสี่ฟู่ทูลขอพระราชทานขุนนางไปช่วยปกครอง จึงทรงโปรดฯ ให้ตั้งสำนักข้าหลวงและแม่ทัพใหญ่แห่งเหมิงซิ่ง (蒙庆宣慰司都元帅府) สำนักเจ้าเมืองมู่อัน (木安府) และสำนักเจ้าเมืองเหมิงเจี่ย (孟杰府) ขึ้นที่ป่าไปสี่ฟู่ โดยให้ชื่อหนี่ซุง (事你出公) รองข้าหลวงใหญ่ (同知) แห่งอูซา (乌撒宣慰司) และจาวหนานทงขุนนางท้องถิ่นทำหน้าที่ข้าหลวงและแม่

ทัพใหญ่ร่วมกัน หนีเต๋อ (米德) ขุนนางตำแหน่งผู้อัญเชิญพระราชสาส์น (招谕人) เป็นรองข้าหลวงและรองแม่ทัพใหญ่ จาวซานจินบุตรชายจาวหนานทงเป็นเจ้าของเมืองมูอัน หุนเดิน (混盆) หลานชายเป็นเจ้าของเมืองเหมิงเจี๋ย พร้อมทั้งพระราชทานเงินทองตามฐานานุศักดิ์

(24)

วันจื่อชื้อ เดือน 5 ปีที่ 1 แห่งรัชศกจื้อเหอ (เจ้าแห่ง) พกอนารยชนป่าไปสี่ฟู่ส่งอ้ายจาว (哀招) บุตรชายมาถวายช้างที่ฝึกแล้ว

(25)

วันกู่ยิว เดือน 11 ปีที่ 1 แห่งรัชศกจื้อเหอ จาวอัย (昭哀) หุดแห่งประเทศป่าไปสี่ฟู่.....ต่างนำสิ่งของพื้นเมืองมาถวายเป็นบรรณาการ

(26)

วันซินไฉ่ว เดือน 2 ปีที่ 2 แห่งรัชศกเทียนลี่ .....ป่าไปสี่ฟู่.....ต่างนำสิ่งของพื้นเมืองมาถวายเป็นบรรณาการ

(27)

วันจี้ไฉ่ว เดือน 5 ปีที่ 2 แห่งรัชศกจื้อซุ่น ทรงโปรดฯ ให้ตั้งสำนักข้าหลวงและแม่ทัพใหญ่แห่งป่าไป (八百等处宣慰司都元帅府) โดยให้จาวเลียน (昭练) ขุนนางท้องถิ่นเป็นข้าหลวงใหญ่ .....และโปรดฯ ให้ตั้งสำนักเจ้าเมืองเจ้อเสียน (者线) เหมิงซิงเตี้ยน (蒙庆甸) หยินซาหลัว (银沙罗) ตำแหน่งขุนนางชั้น 4 ชั้นโท (从四品)

(28)

สำนักปกครองฝ่ายทหารและพลเรือนเซอหลี่ (御里军民总管府) ตั้งขึ้นในรัชศกต้าเต๋อ (ค.ศ. 1297-1307) (สมัยรัชศกต้าเต๋อ มณฑลยูนนานกราบบังคมทูลว่า "ดินแดนของเซอหลี่ใหญ่กับป่าไปสี่ฟู่ติดต่อกันไปมาเหมือนพื้นปลา ตั้งตัวเป็นศักรุกกันอยู่ บัดนี้ หูเนี่ยน (胡念) แห่งเซอหลี่ใหญ่ยอมสวามิภักดิ์แล้ว เซอหลี่น้อยกลับเข้ายึดครองพื้นที่อันเป็นชัยภูมิ เกิดการปล้นสะดมและฆ่าฟันอยู่เสมอ หูเนี่ยนต้องคอยอยู่เฝ้ารักษา ไม่อาจผลจากไปได้ จึงให้หูลุน (胡伦) ผู้เป็นน้องชายมาเข้าเฝ้า ชิดแบ่งลักษณะภูมิประเทศเพื่อขอตั้งสำนักปกครองฝ่ายทหารและพลเรือนเซอหลี่ (御里军民宣抚司) และคัดเลือกผู้รอบรู้เรื่องของพวกเขาอัน (อนารยชน, 蛮夷) มาเป็นผู้ปกครอง เกลี่ยล้อมให้ยอมสวามิภักดิ์ เพื่อเป็นการขยายอาณาเขต" จึงมีการตั้งสำนักปกครองฝ่ายทหารและพลเรือนเซอหลี่ขึ้น)

(29)

ปู้หลู่เหอต๋า (步魯合答) ขวามองโกลตระกูลหงจี้ล่า (弘吉剌) .....(รัชศกจื้อหยวน) ปีที่ 21 มีรับสั่งให้ยกทหารม้ามองโกลหนึ่งพันนายไปตีพวกอนารยชนพันทองจนราบคาบ .....จากนั้นไปตีประเทศปาไปสีฟู่ เมื่อเดินทางถึงเซอหลี่ (車厘) อันเป็นที่พำนักของหัวหน้าเผ่าพื้นเมือง คั่วคั่ว (阔阔) ผู้มีตำแหน่งเป็นอ่อง สั่งการให้ปู้หลู่เหอต๋านำทหารม้าสามร้อยไปเกลี้ยกล่อมให้ยอมสวามิภักดิ์ (เซอหลี่) ไม่ยอมอ่อนน้อม จึงนำทหารเข้าตี ไทวจิ้ง (侯正) ข้าหลวง (都镇抚) เสียชีวิต ปู้หลู่เหอต๋าเข้าทำลายประตูด้านทิศเหนือเข้ายึดค่ายปราบเซอหลี่จนสงบราบคาบลง

(30)

ปีที่ 5 รัชศกต้าเต๋อ (ฮาล่าเต๋อ, 哈剌解) ไปตีรุเจี้ยน (入见) ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นจือเต๋อต้าฟู่ (资德大夫) และข้าหลวงฝ่ายขวามณฑลยูนนาน เคยไปตีปาไปสีฟู่กับหลินเจิน ขณะเดินทางถึงชุนหยวน ช่งหลงจี (宋龙济) และพวกก่อกบฏ กองทัพพ่ายแพ้ต้องถอยกลับ หลิวเจินถูกประหาร ฮาล่าเต๋อ (哈剌歹) ก็พลอยถูกปลด โทษฐานมีความผิดเช่นกัน

(31)

(จากหงกัง, 张弘纲) ติดตามหลิวเจินข้าหลวงฝ่ายขวามณฑลยูนนานไปตีปาไปสีฟู่ เมื่อผ่านท้องที่ปาฟาน (八番) ได้สู้รบกับพวกกบฏอนารยชนของช่งหลงจี (宋隆济) อย่างสุดกำลังจนเสียชีวิต

(32)

(รัชศกต้าเต๋อ) ปีที่ 6 (ฉินเทียนเสียง) ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นข้าหลวงใหญ่มณฑลเจียงหนาน (江南行合御史中丞) ถวายฎีกากราบบังคมทูลเรื่องการเข้าตีพวกอนารยชนตะวันตกเฉียงใต้ (西南夷) ว่า

“การศึกษานั้นมีทั้งที่สมควรกระทำ และไม่สมควรกระทำ มีเพียงการศึกษาแต่ที่สมควร จึงจะทำให้องค์ที่มั่นคงเกรียงไกร เตรียมพร้อมไว้รับมือการศึกษาที่จำเป็น เช่นนี้จึงจะนับเป็นผู้ชำนาญในการศึก ปีที่แล้ว หลิวเจินข้าหลวงฝ่ายขวา (มณฑลยูนนาน) นำทัพเดินทางไกลไปตีปาไปสีฟู่ นับเป็นการศึกที่ไม่สมควรกระทำ ดินแดนเล็กไกลโพ้นเช่นนั้น ตั้งอยู่ห่างจากมณฑลยูนนานไปทางตะวันตกเฉียงใต้หลายพันลี้ เป็นดินแดนทุรกันดารห่างไกล ขนนั่นไซ้ก็ขาดเวลาไร้ปัญญา แม้ได้มาก็ไร้ประโยชน์ ปล่อยไว้ก็ไม่เป็นภัยคุกคาม”

“หลิวเจินกล่าวเท็จต่อเบื้องบน ไปปิดต่อเบื้องล่าง เมื่อยกกองทัพผ่านท้องที่ปาฟาน กระทำการ ยะโสโอหัง วางอำนาจบาตรใหญ่ เช่นพระราชฎีกาเกิดความวุ่นวายขึ้นกลางคัน หลิวเจินนอกจากจะไม่สามารถระงับเหตุความวุ่นวายได้แล้ว ยังต้องเสียทีแก่กลุ่มก่อความวุ่นวาย จนกองทัพขาดเสบียงอาหาร ทหารถึงกับต้องกินเนื้อกันเอง เมื่ออับจนหนทาง ต้องกระเสือกกระสนถอยหนี ถูกทหารพื้นเมืองไล่ตามตี จนพ่ายแพ้ย่อยยับ หลิวเจินทั้ง

กองทัพหลบหนีเอาตัวรอด ทหารล้มตายลงแปดเก้าส่วน สูญเสียดินแดนกว่าพันลิ้ว ราชสำนักได้ส่งกองทัพจากส่วนซีเหอหนาน เจียงซี และหูกว่างรวม 4 มณฑล โดยแต่งตั้งให้หลิวเอ้อป้า (刘二霸) เป็นแม่ทัพใหญ่ จึงดินแดนที่เสียไปกลับคืนมา มณฑลหูเป่ย์ มณฑลหูหนาน ต้องเกณฑ์แรงงานจำนวนมากเพื่อขนส่งเสบียงอาหารส่งไปยังเมืองโฝโจว (伏羲) โดยแรงงานต้องจัดหาเสบียงอาหารสำหรับตนเอง รวมจำนวนกว่าสองแสนคน ขณะนั้นตรงกับฤดูเก็บเกี่ยว การทำสงครามขนาดใหญ่ที่ต้องเกณฑ์ไพร่พลตราคร่ำล่าบากในการเดินทัพไปกลับหลายพันลิ้วเช่นนี้ย่อมจะต้องเกิดเหตุร้ายนานา แม้ว่าเสบียงอาหารส่งไปถึงแล้วทั้งหมด ย่อมนับว่าโชคดี แต่กองทัพนับหมื่น จะต้องอาศัยเสบียงที่ส่งไปในครั้งนี้ แล้วในภายหน้า ควรจะทำเช่นใด ?

“ได้ยื่นเหล่าแม่ทัพนายกองและพลทหารที่แตกทัพจากการศึกปราบตะวันตกทำให้พอทราบว่าดินแดนอนารยชนตะวันตกเฉียงใต้อันไกลโพ้นนั้น ภูเขาสูงใหญ่สลัไปมา มีหน้าผาสูงชันและป่าหนาทึบ ต้นไม้หนาแน่นเป็นกองใหญ่เต็มไปด้วยหนาม เส้นทางเดินทัพต้องผ่านภูมิประเทศเช่นนี้ บางช่วงแคบพอให้พลทหารและทหารม้าผ่านได้ทีละนาย เดินหน้าเสมือนหนึ่งเดินสู่ท้องฟ้า ถอยหลังเสมือนหนึ่งลงสู่เหวลึก หากพวกโจรถือโอกาสข่มขู่โจมตี แม่กองทัพเราจะมีกำลังพลจำนวนมาก ก็ยากที่จะแสดงพละนาภาออกมา ทั้งอากาศที่ปกคลุมด้วยหมอกควันพิษ ล้วนแต่ให้โทษแก่ผู้คนทั้งสิ้น หากพวกเขาอ่อนรายชันว้ากกองทัพจะมาถึง รือลอนบ้านเรือนและเคลื่อนย้ายสิ่งของหลบหนีเข้าป่า บิดทางเข้าออกซบถมีสำคัญ ถ่วงเวลากองทัพของเราให้เดินหน้าต่อก็ไม่ได้ จะหาเสบียงอาหารก็ไม่มี พลทหารต้องอดอยากหิวโหย เจ็บป่วยล้มตาย จนกองทัพต้องพ่ายแพ้ตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่มรบ จึงควรต้องใคร่ครวญให้รอบคอบเสียก่อน

“นับแต่ยกทัพไปตีอู่ปุ่น จามปา (占城) โคชินไชน่า (交趾) ซวา และพม่าในช่วงสามสิบปีที่ผ่านมา ยังไม่เคยได้รับผลประโยชน์จากดินแดนและผู้คนในดินแดนที่เข้ามาสวามิภักดิ์แม้แต่น้อย มีแต่ต้องสิ้นเปลืองทรัพย์สินเงินทองและสูญเสียทหาร นี้สามารถเรียกว่าชัยชนะได้หรือ ! ปีที่แล้วยกทัพไปตีตะวันตก ปีนี้มีการศึกครั้งนี้ ก็ย่อมเฉกเช่นเดียวกัน เหตุการณ์ก่อนหน้าไม่นานคงไม่ยากที่จะเกิดซ้ำอีกครั้ง กองทัพอ่อนล้าประชาชนเดือดร้อน ไร่จะสิ้นสุดลงเมื่อใด ต้นเหตุภพภัยครั้งนี้มาจากหลิวเจินแต่เพียงผู้เดียว

“อนึ่ง ได้ยินว่าผู้คนในประเทศล้วน ท้องที่ป่าฟ่าน มักถูกทหารที่เดินทางปัดตีตะวันตกทำร้าย ต้องละทิ้งถิ่นฐานที่ทำมาหากิน หลบหนีเอาชีวิตรอด ต่างพากันเกลียดชังหลิวเจินเข้ากระดูกดำจนอยากจับเอามานำเนื้อกิน แม้แต่ฟ้าเบื้องบนยังเกลียดชังความชั่วร้ายของหลิวเจินเช่นเดียวกับโจคน จึงควรจับหลิวเจินมาลงโทษเพื่อสนองเจตนาของฟ้าเบื้องบนและประชาชนเบื้องล่าง แล้วให้ม็องตราไปยังดินแดนแห่งนั้นเพื่อแสดงบุญคุณที่ราชสำนักอู่ซุนมาเป็นเวลาหลายสิบปี กับมีพระบรมราชโองการว่าจะไม่มีการเกณฑ์ทหารเข้าจู่รุกรานแดนไกลอีกต่อไป เมื่อกระทำเช่นนี้แล้ว (ประชาชน) ย่อมจะค่อยๆ หันกลับมาอ่อนน้อมสวามิภักดิ์เอง ทำให้เหล่าขุนนางท้องที่และราษฎรรู้ว่าไม่ต้องถูกเกณฑ์ไปร่วมทัพหลวงในการศึกกับดินแดนเล็ก ๆ ที่หาประโยชน์อันใดไม่ได้....

“จากสถานการณ์ตอนนี้ สิ่งที่ควรทำคือส่งกองทัพตั้งมั่นรักษาชายแดน ขุดลอกเส้นทางคมนาคมขนส่งทางน้ำใกล้ไกลให้เชื่อมต่อกัน ออกใช้ตัวอนุญาตขนส่งและซื้อขายเกลือและชา ออกใช้ตัวเงินปรับราคาข้าวให้สูงขึ้น รับซื้อเสบียงอาหารสำหรับกองทัพจากรัฐตามราคาซื้อขายจริง แต่กฎหมายต้องบังคับใช้อย่างเข้มงวดและเที่ยงธรรม ขุนนางไม่ประพฤติทุจริต จะทำให้เรือบรรทุกข้าวแล่นเข้าไปถึงดินแดนตอนใน ทหารมีเสบียงอาหารบริบูรณ์ ราษฎรไม่เดือดร้อน เป็นการสร้างรากฐานภายใต้สงบสุขและสร้างความมั่นคงให้แก่ชายแดน ใช้ความสงบของเราสยบความเหิมเกริมจากภายนอก แสดงบุญคุณเพื่อกล่อมจิตใจให้อ่อนน้อม แสดงบารมีเพื่อสยบความ เมื่อนานเข้าก็ย่อมมาอ่อนน้อมสวามิภักดิ์ แบบแผนแห่งกษัตริย์ผู้ทรงทศทิศราชธรรมเช่นนี้ย่อมยังประโยชน์หมื่นคนา นับ หากกระทำเช่นนี้แล้วยังไม่สำเร็จผล ใคร่ตรองถึงผลดีร้ายและผลสำเร็จ จึงค่อยตัดสินใจและลงมือกระทำ พวกเหล่าอานารยชนท้องที่ซีตัง (奚戎) นั้น มีอยู่หลากหลายพันธุ์ แม้นับนี้จะอยู่รวมกัน แต่ไร้ซึ่งความสมัครสมานสามัคคี ไม่อาจรวมใจกันเป็นศัตรูกับเราได้อย่างถาวร ยามเดือดร้อนเข้าช่วยเหลือกัน แต่ยามสงบกลับหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ควรใช้กลอุบายแย่งให้แตกแยกกัน จนเมื่อสบโอกาส ก็เป็นที่ของเราที่จะส่งทหารเข้าไปตี ปฏิบัติต่อผู้ที่ยอมสวามิภักดิ์ด้วยคุณธรรม กำราบผู้ที่แข็งข้อด้วยกำลังทหาร เมื่อใช้ทั้งพระเดชและพระคุณ ความสำเร็จย่อมบังเกิดโดยง่าย หากใช้แต่พระเดชไม่ใช้พระคุณตามอย่างหลิวเซิน เกรงว่าความวุ่นวายที่เคยเกิดในอดีตจะกลับมาเกิดซ้ำอีกครั้ง”

ฎีกาของเอนเทียนเสียนไม่ได้รับการพิจารณา กลับ จึงขอลาออกจากราชการโดยอ้างเหตุว่าป่วย

รัชศกต้าเต๋อ ปีที่ 7 มีรับสั่งให้เอนเทียนเสียนเข้าเฝ้าและแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตสำนักจี้เสียน (集贤大学士) ปกษาหรือชำระราชการกับสำนักราชเลขาธิการ (中书省事)

จินหยวนสี่ (พงศาวดารราชวงศ์หยวนฉบับหอหลวง (ชำระใหม่))

ไปไปสี่ผู้นั้น ชาวอานารยชนเรียกว่า จิงไม (景迈) ดำเนินเล่าขานว่า ผู้นำของดินแดนแห่งนี้มีภรรยาแต่ร่อย ปกครองป้อมค่ายคนละแห่ง จึงได้ชื่อดังนี้ นับแต่สมัยโบราณดินแดนไม่ติดต่อกันกับประเทศจีน ต้นรัชศกจงถ่ง (中统, ค.ศ. 1260-1264) รัชสมัยจักรพรรดิชื่อจู่ (世祖) มีรับสั่งให้แม่ทัพยกทหารเข้าปราบปราม แต่ไม่สำเร็จจึงยกทัพกลับ ภายหลังส่งทูตไปเกลี้ยกล่อม ตั้งสำนักปกครองฝ่ายทหารและพลเรือนไปห้าเตียน (八十大向军民宣慰司) และยังมีเขื่อนหลี่ใหญ่ (大御里) เขื่อนหลี่น้อย (小御里) ซึ่งแต่เดิมคือภูวานหลี่ (古产里) ..... หรือเขื่อนหลี่ (车里) ต่อมาก่อสาเสียงเพี้ยนเป็นเขื่อนหลี่ ดินแดนดังกล่าวตั้งอยู่บริเวณทางใต้ของแม่น้ำหยวนเจียง (元江) เขตแดนติดต่อกับป่าไปสี่ผู้สลับกันไปมาเหมือนพื้นปลา ..... ปีที่ 1 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ไปสี่ผู้ก่อกบฏ บุกเข้าตีเขื่อนหลี่ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เหย่เซียนปู้ฮัว (野先不花) ยกทัพเข้าปราบปราม แต่ไม่สามารถพิชิตได้ ปีที่ 4 (แห่งรัชศกต้าเต๋อ) ดำเนินการตามแผนของหลิวเซินข้าหลวงใหญ่ฝ่ายชาวมนตลยูนนาน จัดกำลัง

ทหารสองหมื่น 2 ตั้งเป็น 2 กองพลปราบปาไปสี่หู (征八百媳妇万户府)^① โดยระดมนักโทษจากมณฑลเสฉวนและยูนนานเข้าเป็นทหาร แจกจ่ายเบี้ยให้คนละ 60 พวง (索) หลิวเจินและคณะเคลื่อนทัพผ่านเส้นทางจังหวัดซุ่นหยวน (顺元路) แล้วเกณฑ์ราษฎรขนส่งเสบียงอาหารให้กองทัพ ซ่งหลงจี (宋隆济) ขุนนางท้องถิ่น หลอกเกลี้ยกล่อมราษฎรว่า “กองทัพหลวงเกณฑ์พวกเจ้ามากล้นผมและสักหน้าไปเป็นทหาร หากตายในสนามรบ บุตรและภรรยาจะตกเป็นเชลย” ราษฎรหลงเชื่อพากันเข้าร่วมกองทัพ หลิวเจินยังได้ข่มขู่ให้เสอเจี๋ย (晁节) ภรรยาของขุนนางท้องถิ่นสุ่ยซี (水西) มอบเงิน 3,000 ตำลึง และม้า 3,000 ตัว เสอเจี๋ยไม่สามารถจัดหาได้ จึงเข้าร่วมสมคบกับซ่งหลงจื๋อชาวเหมียว (苗) เหลา (佬) จือเจียง (紫江) และชาวอานหยวนคนอื่น ๆ ปิดล้อมหลิวเจินให้อยู่กลางซอกเขาสึก แล้วเข้าตีค่ายหยางหวง (杨黄寨) ปล้นสะดมและฆ่าผู้คนล้มตายจำนวนมาก ราชสำนักมีคำสั่งให้เย่ซู่ได้อ๋อ (也速带尔) ข้าหลวงมณฑลส่านซี (陕西平章) และหลิวกั๋วเจี๋ย (刘国杰) ข้าหลวงมณฑลหูกว่าง (湖广平章) นำกองทัพมาสมทบกันแล้วยกไปปราบปราม ตีทัพซ่งหลงจื๋อแตกพ่ายที่แม่น้ำมั่วเท่อ (墨特川) อาฉง (阿重) หลานชายซึ่งรับราชการในตำแหน่งฉือจื่อ (同知) ของมณฑลซุ่นหยวนจับตัว (ซ่งหลงจื๋อ) มามอบให้ (แก่หลิวเจิน) ส่วนเสอเจี๋ยนั้นขอยอมแพ้ จึงให้ประหารชีวิต โดยหลิวเจินให้นำร่างแขวนประจาน ..... ปีที่ 2 แห่งรัชศกจื้อต้า (ค.ศ. 1308-1311) รัชสมัยจักรพรรดิอู่จง ปาไปสี่หู เซอหลี่ใหญ่ และเซอหลี่น้อยก่อความวุ่นวาย กู่เป่า (谷保) ขุนนางท้องถิ่นจังหวัดเว่ยหยวน (威远州) เข้ายึดมู่หัวเตี้ยน (木罗甸) จึงให้ซ่งจื่อเอ้อเว่ย์ (算只尔威) ข้าหลวงฝ่ายชาวมณฑลยูนนานไปเกลี้ยกล่อมให้ยอมอ่อนน้อม แต่ (ซ่งจื่อเอ้อเว่ย์) แอบรับสินบนจากกู่เป่าเลยท่วยแพ้ต้องถอนทัพกลับ ต้นรัชศกหวงชิ่ง (ค.ศ. 1312-1313) รัชสมัยจักรพรรดิเหรินจง ปาไปสี่หูรุกรานชายแดนอีกครั้ง จักรพรรดิทรงมีพระบรมราชโองการลงไปเกลี้ยกล่อมให้ยอมอ่อนน้อม ครั้งแรกได้ถวายช้างที่ฝึกแล้วและข้างเผือกเป็นบรรณาการ ต่อมาได้ส่งจาวซานทิงพระราชาโอรสเป็นทูตมายังราชสำนัก เวลานั้น อายยง (哀用) แห่งเซอหลี่ใหญ่ก็ได้ส่งคณะทูต 75 คนมาเข้าเฝ้าพระจักรพรรดิ ทรงพระราชทานหมวกผ้า (裘帽) รองเท้าและถุงเท้า (靴袜) แตกต่างกันตามตำแหน่ง ..... (รัชศกไท่ตั้ง) ปีที่ 4 ทูลขอพระราชทานขุนนางไปช่วยปกครอง จึงทรงโปรดฯ ให้ตั้งสำนักข้าหลวงและแม่ทัพใหญ่แห่งเหมิงชิ่ง (蒙庆宣慰司都元帅府) สำนักเจ้าเมืองมูอัน (木安府) และสำนักเจ้าเมืองเหมิงเจี๋ย (孟杰府) ขึ้นที่ปาไปสี่หู เมื่อจักรพรรดิเหรินจง (文宗) ขึ้นสืบราชสมบัติ จาวอ้าย (昭哀) ทูตจากปาไปสี่หูมาถวายเครื่องราชบรรณาการ

ดินแดนแห่งนี้ ด้านตะวันออกติดกับลาว (老挝) ทิศใต้ติดกับอนารยชนปัวเล่อ (波勒) ทิศตะวันตกติดกับต้าจี้ล่า (大吉剌) ทิศเหนือติดกับจังหวัดเหมิงเกัน (孟艮府) ดินทางจากด่านเหยากวน (姚关) ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ห้าสิบเจิ้ง (程) ก็จะถึงดินแดนดังกล่าว (ที่นั่น) มีภูเขาหนานเก้อล่า (南格刺山) ตอนล่าง

^① ภาษาจีน คือ “ว่านฮู่ฝู่” (万户府) เป็นหน่วยหนึ่งของการจัดกองทัพสมัยราชวงศ์หยวน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ว่านฮู่ฝู่ เซียนฮู่ลั่ว (千户所) ไปฮู่ลั่ว (百户所) และผาอื่อ (牌子) การจัดแบ่งดังกล่าวสามารถเทียบเคียงกับการจัดกองทัพสมัยปัจจุบัน คือ กองพล กองพัน กองร้อย และหมวด ตามลำดับ

มีแม่น้ำ ทางใต้ขึ้นกับป่าไป (八百) ทางเหนือขึ้นกับเขอสี่ (车里) ที่ราบยาวหลายพันลี้ อาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล ผลผลิตพื้นเมืองมีกายน ไม้จันทร์ และเครื่องหอมอื่นๆ ราษฎรเป็นกลุ่มชนชาวปัว (樊) สักรูปดอกไม้ไว้ที่กลางหน้าผาก เป็นพวกชาวสีกลาย (雕题) นับถือศาสนาพุทธ รุ่งเกียรติกการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ทุกหมู่บ้านมีวัด 1 แห่ง แต่ละวัดมีเจดีย์ นับได้ประมาณหมื่นนับ เมื่อมีข้าศึกเข้ามารุกรานก็จำต้องนำทหารเข้าต่อสู้ป้องกันแผ่นดิน ครั้นเมื่อพื้นภทภัยแล้วก็ยุติการศึก จึงมีชื่อเรียกกันในถิ่นนี้ว่าประเทศสือเปย (慈悲国, ประเทศแห่งเมตตา)

จาวปู้จิ่งอู่

ปีที่ 1 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ประเทศปาไปสี่พู่กับหูนัง (胡弄) บุคตีหูลุน (胡伦) แล้วรุกรานต่อไปยังประเทศหม่า เขอสี่ส่งหนังสือแจ้งเหตุฉุกเฉิน มีรับสั่งให้มณฑลยูนนานเกณฑ์ไพร่พลสองพันหรือสามพันนายไปช่วยเหลือ

ปีที่ 2 แห่งรัชศกต้าเต๋อ ประเทศปาไปสี่พู่ถูกยุยงส่งเสริมจากหูนังแห่งเขอสี่เล็ก นำไพร่พลห้าหมื่นรบกับขุนนางท้องถิ่นแห่งหูลงเจี้ยน (梦胡龙甸) และฮั่นกั๋ง (汉纲) บุตรชายหูนูเอียน (胡念) แห่งเขอสี่ใหญ่เพื่อแย่งชิงดินแดน และยังสั่งให้คุนกัน (混干) ขุนทหารในอาณัตินำไพร่พลหนึ่งแสนเข้ารุกรานเหมิงยั้ง (蒙样) และท้องถิ่นอื่นๆ มณฑลยูนนานทูลขอทหารสองหมื่นไปปราบปราม

ปีที่ 4 แห่งรัชศกต้าเต๋อ เหลียงอ่องกราบทูลขอให้นำทัพไปปราบโจรผู้ร้าย ราชสำนักปรึกษาหารือให้เกณฑ์กำลังพลสองหมื่นนายจากหูกวาง เจียงซี เหอหนาน ซ่านสี และเจ้อเจียงรวม 5 มณฑล โดยแต่งตั้งให้หลิวเซิน ข้าหลวงฝ่ายขวามณฑลจางปาและจิงหู (荆湖) และคณะนำทัพไปปราบปราม เมื่อครั้งเดินทัพผ่านซุ่นหยวน (顺元) ช่งหลงจี (宋隆济) ขุนนางท้องถิ่นก่อความวุ่นวาย เส้นทางถูกตัดขาด นายทัพนายกองและทหารบาดเจ็บล้มตาย หลิวเซินจำต้องยกทัพกลับ การปราบปรามจึงไม่สำเร็จ

ปีที่ 4 แห่งรัชศกจื่อต้า มณฑลยูนนานกราบบังคมทูลว่า “ปาไปสี่พู่ เขอสี่ใหญ่ และเขอสี่เล็กก่อความวุ่นวาย อาโหลวหยิน (阿娄银) แห่งผู่หมาน (蒲蛮) แอบอ้างตนเป็นข้าหลวงและแม่ทัพใหญ่ (平章都元帥) เหมือนฉา (细察) ขุนนางท้องถิ่นแห่งซีสือเจิงเหมิน (七十城门) รุกรานหลินอัน (临安) และเจี้ยนสุย (建水) ขุนนางท้องถิ่นจังหวัดผู้ตั้ง (普定路) โยกย้ายข้าราชการการกลุ่ฮือ ผ่านมาหลายปีก็ยังไม่สงบ ขอให้ราชสำนักเข้าปราบปราม” ราชสำนักให้นำพระบรมราชโองการไปเกลี้ยกล่อมให้สวามิภักดิ์

ปีที่ 2 แห่งรัชศกหวงซิ่ง มณฑลยูนนานสั่งการให้ไต้หนานเตี้ยนตำหูลู่ฮัวชื่อฝ้ายล่าติง (解难向达普花赤法忽刺丁) และคณะนำเหล่าขุนพลของปาไปสี่พู่ที่มาสวามิภักดิ์ ได้แก่ นายอ้ายหนายเวิน (乃爱乃温) กวนอวยกวนอู่ (官哀官吾) เซี่ยหนีอ้ายตางอู่ (恰尼哀当吾) ฮัวเอ้ออ้ออู่ (化儿阿吾) อาสานอ้ออ้อ (阿散阿哀) และคนอื่นๆ กลับไปยังดินแดนของพวกเขา

เดือนอ้าย ปีที่ 1 แห่งรัชศกเทียนโยว เดินทางถึงค่ายมุเซิน (木肯寨) ซึ่งเป็นเขตแดนของดินแดนแห่งนั้น นานกั๋งง (南贛弄) ภรรยาของหุนฉีล่าน (浑乞滥) ผู้นำแห่งชาวอานรายชนดั่งกล่าวส่งหน่วยยามง (乃妾弄) ผู้ซึ่งมีตำแหน่งหัวโถว (火头) มาอัญเชิญพระราชโองการเข้าไปยังค่าย พร้อมกับรั้ว (ตั้งปะรำ) ล้อมคณะราชทูต สอบถามความประสงค์ของการเดินทางมาในครั้งนี้ (คณะทูต) จึงได้ตอบให้ทราบความ (หน่วยยามง) ได้ถามความต่อว่า “เมื่อความในพระราชโองการที่อัญเชิญมานั้นว่าด้วยเรื่องใด ?” ราชทูตตอบว่า “เมื่อยังไม่ได้เปิดอ่าน มีอาการกล่าวได้ รองจนพบหุนฉีล่านแล้วจึงจะสามารถนำออกอ่านได้” หน่วยยามงกลับไปรายงาน และยังนำความจากหนานกั๋งงมาแจ้งความว่า “คณะทูตมีเรื่องอันใดให้แจ้งความกับข้าพเจ้าได้ คณะทูตก่อนหน้ามาถึงค่ายของข้าพเจ้าเท่านั้นก็เดินทางกลับ” ฝ่ายลู่ตึงปฏิเสธที่จะปฏิบัติตาม วันที่ 13 เดือนยี่ หุนฉีล่านให้หนานหง (傘通) บุตรชายเดินทางมาพบ ราชทูตกล่าวว่า “ทางเมณฑลส่งข้าหลวงแห่งหมู่เกลี้ยกล่อมพวกท่าน พวกท่านได้ส่งหน่วยอ้าย (乃爰) และคณะมาขอสวามิภักดิ์ด้วยแล้ว จึงมีพระบรมราชโองการให้ข้าพเจ้าและคณะมาเกลี้ยกล่อมท่านและบิดา” หนานหงตอบว่า “พวกข้าพเจ้าหาได้ยอมสวามิภักดิ์ (ครั้งนั้น) ข้าหลวงแห่งหมู่กล่าวว่าราชสำนักของท่านแผ่นดินกว้างใหญ่กำลังทหารมากมาย จึงให้คนของข้าพเจ้าคนสองคนคิดตามไปดูให้เห็นกับตา” วันรุ่งขึ้น หนานหงส่งหน่วยยามมาแจ้งว่า “เมื่อครั้งที่ข้าหลวงแห่งหมู่เดินทางมาได้มอบเสื้อผ้าและอาหารม้าแก่ข้าพเจ้า ม้าที่พวกท่านนำมาในครั้งนี้ขอให้จงมาทั้งหมดได้เลย” เมื่อกล่าวจบก็พากันจงมเข้าไปจนหมดสิ้น วันต่อมา ได้มนำเครื่องแต่งกายกลับไปอีก ต่อมาหุนฉีล่านส่งหนานเฟิ่น (傘念) มากล่าวว่า “สามารถให้ราชทูตมาพบกับข้าพเจ้าได้” วันที่ 17 เดือน 3 ฝ่ายลู่ตึงและคณะเดินทางถึงค่ายเหอเอ้อ (合二寨) พบกับหุนฉีล่านและได้อ่านพระบรมราชโองการวันรุ่งขึ้น หุนฉีล่านให้ราชทูตพาหนานหงบุตรชายไปยังเหมิงฟานเตียน (孟范甸) เพื่อป้องกันรักษาชายแดนและจะสามารถดูเขตแดนของข้าพเจ้าได้ ราชทูตไม่ยอมปฏิบัติตาม (หุนฉีล่าน) กล่าวว่า “หากไม่ดูเขตแดน เมื่อกลับไปยังราชสำนักแล้วจะรายงานสิ่งใด ?” ราชทูตจึงยอมปฏิบัติตาม เมื่อถึงเหมิงฟาน ปีย่า (比妾) อานรายชนป่าเถื่อนกลุ่มหนึ่งกับสี่หุน (力乞伦) อาของหนานหงมารุกราน หนานหงกล่าวว่า “ท่านราชทูตต้องช่วยข้าพเจ้า” ราชทูตจึงติดตามหนานหงไปยังภูเขาบู๊ซังซาน (木丙山) เพื่อต้านทัพศัตรู ปีย่าได้ยินข่าวว่ามีราชทูตถือราชโองการมาจึงถอยทัพกลับ (หนานหง) กลับสู่เหมิงฟาน ราชทูตประสงค์จะเดินทางกลับ แต่หนานหงกล่าวว่า “(ขณะนี้) ฤดูร้อน น้ำหลาก (รองจน) ฤดูใบไม้ร่วง อากาศเย็นลงจะให้พวกท่านกลับ” สิ้นเดือน 8 (ราชทูต) จึงออกเดินทางกลับ วันที่ 4 เดือน 9 ถึงค่ายของหุนฉีล่าน หุนฉีล่านเขียนฎีกากราบบังคมทูลด้วยลายมือเป็นอักษรพื้นเมืองและถวายช้าง 2 เชือก โดยให้ขุนพลหุนฉีล่าว (浑乞漏) หุนปาล่า (浑八刺) หัวต่อส่าย (我董寨) อ้ายจางหลาน (爰章隸) และคณะติดตามราชทูตไปเข้าเฝ้าจักรพรรดิ